

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

SPRENDIMAS

DĖL X. X. IR ADB „COMPENSA VIENNA INSURANCE GROUP“ GINČO NAGRINĖJIMO

2024-05-13 Nr. 429-95
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjos ir ADB „Compensa Vienna Insurance Group“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Draudikas ir pareiškėja sudarė Gyventojų turto draudimo sutartį, kuria Gyventojų turto draudimo taisyklių (toliau – Taisyklės) pagrindu draudimo variantu „Išplėstinis“ atkuriamąja verte buvo apdrausti pareiškėjos turtiniai interesai, susiję su gyvenamuoju namu, esančiu adresu: *Duomenys neskelbtini* (toliau – Namas) ir jame esančiu namų turtu (toliau – Sutartis). Šalių sutartas draudimo laikotarpis – nuo 2022 m. vasario 5 d. iki 2023 m. vasario 4 d.

2023 m. sausio 16 d. pareiškėja informavo draudiką, kad 2023 m. sausio 15 d. stipraus lietaus metu per tris Namo sienas tekėjo vanduo, buvo apgadinti baldai (toliau – Įvykis).

2023 m. sausio 19 d. draudiko atstovas UAB „Smart claims“ atliko Namo apžiūrą.

2023 m. sausio 30 d. draudikas Įvykį pripažino draudžiamuoju, kaip atitinkantį rizikos „vandens (skysčio) prasiskverbimas iš lauko per išorines pastato konstrukcijas“ sąlygas. Draudiko apskaičiuotas nuostolių dydis – 763,06 Eur, draudimo išmoka - 703,06 Eur (pritaikius 60 Eur besąlyginę išskaitą pagal Sutartį). Informuodamas apie priimtą sprendimą, draudikas taip pat nurodė, kad žala Namo garažui nėra atlyginama, nes yra susijusi su ilgalaikiu drėgmės poveikiu ir akivaizdžiai matomu, reikalavimų neatitinkančiu Namo konstrukcijų nesandarumu.

Pareiškėjai pateikus ir draudikui įvertinus 2023 m. balandžio 14 d. eksperto Y. Y. parengtą Ekspertinio tyrimo ataskaitą (toliau – Ataskaita), draudikas nutarė išmokėti pareiškėjai papildomą draudimo išmoką už kilnojamojo turto (spintos) atstatymą (531,43 Eur) ir nekilnojamojo turto atstatymą (1 765,51 Eur). Draudikas nurodė, kad pagal Taisykles šiuo atveju taikomas draudimo išmokos limitas – 3 000 Eur, kuris po minėtų papildomų išmokų yra pasiektas.

2023 m. gegužės 30 d. pareiškėja draudiką informavo, kad nesutinka su jo vertinimu dėl Įvykio aplinkybių, – draudikas žalą siejo su vandens prasiskverbimu pro Namo išorines konstrukcijas, nors faktiškai žala kilo ne tik dėl lietaus, bet ir dėl stipraus vėjo. Pareiškėjos teigimu, draudikui jau anksčiau buvo pateiktos nuotraukos, kuriose matyti nuo Namo nuplėštos vėjalentės. Taip pat pareiškėja pateikė draudikui nuotrauką, kurioje matyti virš Namo pirmojo aukšto patalpos, plane pažymėtos Nr. 1-4, ties stogo šlaito kraštu atplėštas (pakeltas) skardos lakštas (toliau – Stogo dangos apgadinimas).

2023 m. birželio 29 d. draudiko atstovui atvykus apžiūrėti Namo, Stogo dangos apgadinimas jau buvo pašalintas. Įvertinęs surinktus duomenis, draudikas padarė išvadą, kad Stogo dangos apgadinimas laikytinas atskiru įvykiu. Draudiko skaičiavimais, minėtu apgadinimu sukeltų nuostolių dydis – 482,18 Eur, išmokėta draudimo išmoka - 422,18 Eur (pritaikius 60 Eur besąlyginę išskaitą).

Pareiškėjai su draudiko atliktu žalos vertinimu nesutikus, tarp šalių kilo ginčas.

Kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėja nurodė, kad draudikas netinkamai vertino žalą, jo atstovai nepagrįstai „nelipo ant stogo“ ar stogo būklės nevertino, panaudodami prietaisus (pvz., droną). Stogo dangos apgadinimas nepagrįstai vertintas kaip atskiras įvykis. Pareiškėja nurodė nuo pat pradžių nebuvo ginčo, kad draudikui nekyla pareiga atlyginti žalą garažui, nes jis buvo pastatytas kaip priestatas ir „užuovėja, kuri nėra sandari“. Prašoma atlyginti žalą yra susijusi ne su vėjalenčių, bet su Namo stogo dangos pažeidimais. Pareiškėjos teigimu,

apžiūros po įvykio metu jos buvo paprašyta pasirašyti ant neužpildyto apžiūros akto, todėl jame nurodyta informacija neatspindi tikrovės (pvz., įrašas, kad „pratekėjimai“ Name pastebėti jau 2022 m. rudenį). Pareiškėja nurodė, kad 2023 m. vasarą pakeitė Namu stogą analogiška danga, keitimo metu buvo rastos dvi skylės ir skardos atplyšimai. Pareiškėja prašė įpareigoti draudiką išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią kilusią žalą pagal Ataskaitoje pateiktą Namu atstatymo sąmatą (kuri yra 22 596,42 Eur be PVM), nevertinant garažo atstatymo išlaidų (3 932,35 Eur be PVM).

Lietuvos bankui pateiktame atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi draudikas nurodė su pareiškėjos reikalavimu nesutinkantis. Draudiko teigimu, jau pirmos Namu apžiūros metu draudiko atstovui kilo pagrįstų abejonių dėl įvykio aplinkybių¹. Buvo fiksuoti tik vidaus patalpų pažeidimai. Namu stogo danga buvo apžiūrėta, nufotografuojant stogo šlaitus ir jų kraštus aplink stogo perimetrą, ties tomis išorinėmis konstrukcijų vietomis, prie kurių vidaus patalpose užfiksuoti apdailos defektai. Draudikas pateikė paaiškinimus dėl vykdytos Namu apžiūros, jos rezultatų ir galimų įvykio padarinius lėmusių priežasčių.

Draudikas taip pat pateikė duomenis apie vėjo greitį įvykio dieną ir nurodė, kad po įvykio vykdytos apžiūros metu nebuvo fiksuoti jokie destruktivūs vėjo padariniai nei pareiškėjos valdomoje teritorijoje, nei aplinkiniuose objektuose (nebuvo fiksuoti statinių konstrukciniai pažeidimai, nebuvo nuvirtusių medžių ar kitų įprastų stipraus vėjo padarinių).

Kilus nesutarimui dėl draudimo išmokos, pareiškėjai pateikus Ataskaitą, o draudikui ją peržiūrėjus, padaryta išvada, kad ja buvo įvertinti viso Namu (įskaitant stogo konstrukcijų) remonto kaštai, tačiau turto apgadinimų priežastys, ryšys su įvykiu nevertintas, jokie ekspertiniai tyrimai neatlikti. Stogo dangos apgadinimas Ataskaitoje nefiksuotas. Draudikas pateikė Ataskaitos sąmatų vertinimą, atsižvelgdamas į darbus, reikalingus įvykio ir Stogo dangos apgadinimo padarinių pašalinimui.

Draudikas paaiškino, kokių duomenų pagrindu vertino, kad įvykis ir Stogo dangos apgadinimas yra atskiros žalos. Dėl nepagrįsto bandymo susieti Stogo dangos apgadinimą su ankstesniu įvykiu draudikui kilo abejonių dėl Stogo dangos apgadinimo aplinkybių (ar jis įvyko dėl natūralių priežasčių). Vis dėlto, neturėdamas įrodymų, kad stogo danga galėjo būti sugadinta tyčia, draudikas pripažino įvykį draudžiamuoju ir atlygino už vieno skardos lakšto pakeitimą, jo nesiedamas su įvykiu.

Draudikas pažymėjo, kad pareiškėja teikė netikslią informaciją: esą nereikalavo atlyginti žalos, susijusios su garažo apdailos apgadinimais (nors iš pradžių reikalavo ir šios remonto išlaidos įtrauktos į Ataskaitos sąmatą), esą apžiūros metu pareiškėjai draudiko atstovas liepė pasirašyti ant tuščio popieriaus lapo (nepateikta jokių šios aplinkybės įrodymų); esą 2023 m. vasarą pareiškėja pakeitė Namu stogo dangą ir aptiko keletą skylių (nepateikta jokių šias aplinkybes pagrindžiančių įrodymų).

Draudikas nurodė, kad, jo ekspertų vertinimu, labiausiai tikėtina vandens patekimo į Namu patalpų vidų priežastis yra netinkamai įrengtas Namu stogas ir lietaus vandens nutekėjimo sistema.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Atsižvelgiant į ginčo šalių nurodytas aplinkybes ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudimo išmokos, atlyginančios Namui padarytą žalą, dydžio.

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina nustatyti, ar draudikas tinkamai, laikydamasis Sutarties nuostatų, įvertino dėl įvykio ir Stogo dangos apgadinimo kilusią žalą: 1)

¹ Draudiko atstovo ataskaitoje nurodyta: „<...> Užduotyje parašyta, kad užliejimus pastebėjo po savaitgalio, bet apžiūros metu pasakė, kad garažo pirmi pažeidimai atsirado 2022 m. rudenį, iš karto pradėjo ieškoti ar nėra prabėgimų kitose namo patalpose ir pamatė kitus prabėgimus. Išskyrus spintos viršutinę plokštę, kitur drėgmės niekur neužfiksuota, nors užliejimas, kaip sako, buvo sausio 15 d. <...> Pažeidimai nėra švieži, tapetai išdžiūvę, sukietėję, susiraitę. Manau, kad užliejimas galėjo būti tambūro patalpoje, nors apdaila nesugadinta, o visose kitose namo patalpose pažeidimai atsiradę žymiai anksčiau“.

Įvykį pagrįstai vertino kaip vandens prasiskverbimo pro pastato konstrukcijas atvejį; 2) Stogo dangos apgadinimą pagrįstai vertino kaip atskirą žalos kilimo atvejį; 3) išmokėjo pagrįstą draudimo išmoką, atlyginančią Įvykio sukeltą žalą; 4) išmokėjo pagrįstą draudimo išmoką, atlyginančią Stogo dangos apgadinimo sukeltą žalą.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja teisės aktams. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (Civilinio kodekso 6.189 straipsnio 1 dalį). Civilinio kodekso 6.38 straipsnyje įtvirtinti prievolių vykdymo principai įpareigoja sutarties šalis savo prievolės vykdyti sąžiningai, tinkamai, pagal įstatymų ar sutarties nurodymus, o kai tokių nėra – vadovaujantis protingumo kriterijais. Be to, kiekviena šalis turi atlikti savo pareigas kuo ekonomiškiau ir vykdydama prievolę bendradarbiauti su kita šalimi (šalių pareiga kooperuotis).

Šalių sudaryta Sutartis yra savanoriška, todėl draudikas tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Lietuvos kasacinis teismas savo praktikoje yra ne kartą konstatavęs, kad draudimo sutartimi draudimo objektui suteikiama apsauga nėra absoliuti. Prisiimdamas draudimo riziką, draudikas nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas ir sąlygas. Draudimo apsauga ir jos teikimo sąlygos nustatomos tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose.² Draudimo apsaugos apimtį lemia draudimo objektas, draudžiamųjų įvykių, nedraudžiamųjų įvykių sąrašas ir kitos draudimo sutarties sąlygos, nustatančios draudimo sutarties šalių įsipareigojimų turinį, kuris leidžia spręsti apie draudiko prisiimtą draudimo rizikos laipsnį.³

1. Dėl Įvykio vertinimo kaip vandens prasiskverbimo pro pastato konstrukcijas

Kaip matyti iš pateiktų duomenų, esminis ginčas tarp šalių kilo dėl Įvykio traktavimo – draudikas nuo pradžių vertino Įvykį kaip vandens prasiskverbimą pro pastato konstrukcijas. Pagal pateiktus duomenis matyti, kad iš pradžių bendraudama su draudiku pareiškėja akcentavo lietaus poveikį patalpoms, tačiau vėliau ėmė teigti, jog žala susijusi su vėjo ir lietaus poveikiu, t. y. patalpas lietaus vanduo pažeidė, nes stiprus vėjas pakėlė Namų stogo dangą.

Taisyklių I dalies 2.2 papunktyje aptariama vandens (skysčio) prasiskverbimo iš lauko per išorines pastato konstrukcijas rizika: „Vieną kartą per 2 metus atlyginsime apdrausto turto nuostolius, kuriuos sukėlė vandens (skysčio) prasiskverbimas iš lauko per išorines pastato konstrukcijas (stogą, sienas, pamatus) dėl lietaus, tirpstančio sniego ar inžinerinių sistemų avarijos. Nuostoliai neatlyginami dėl pačios išorinės konstrukcijos, per kurią skverbėsi vanduo (skystis), remonto. Tai reiškia, kad nuostoliai gali būti atlyginami tik už tokių įvykių pasekmes – sudrėkusias grindis, sienas, namų turtą ir pan. Nuostoliai taip pat neatlyginami, jei vandens (skysčio) prasiskverbimą lėmė pastato išorinių konstrukcijų nepriežiūra, apleidimas, natūralus nusidėvėjimas, korozija, nesandariai uždaryti langai, durys ir pan.“

Taisyklių I dalies 5.1 papunktyje nustatyta: „Apsidraudus Išplėstiniu draudimo variantu, vėjo greičio apribojimai netaikomi. Nuostoliai neatlyginami pastatams, kurių konstrukcijos nusidėvėjusios, pavyzdžiui, paveiktos puvinio, nesandarios, ištrupėjusios, įtrūkusios, skilusios, t. y. dėl nusidėvėjimo netekusios laikomosios galios ir atsparumo gamtinių jėgų poveikiui.“

Taigi, įrodžius, kad ginčiui aktualią žalą sukėlė vėjas, pagal Taisykles ji būtų atlyginama.

Draudikas nurodė, kad Įvykio dieną (2023 m. sausio 15 d.) nebuvo tokio vėjo, kuris galėtų sukelti statinių pažeidimus (viršijančio 20 m/s greitį). Pagal pateiktus meteorologinius duomenis Vilniaus mieste Įvykio dieną vėjas protarpiais siekė iki 15 m/s. Draudiko ekspertas nurodė, kad pagal Boforto skalę, kurią naudojant vertinamas vėjo intensyvumas, toks vėjas nelaikomas audra. Tvarkingi statiniai yra atsparūs Lietuvoje vyraujantiems vėjams.

Kaip minėta, pagal Taisykles ir taikomą draudimo variantą, vėjo greitis šiuo atveju

² Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2015 ir kt.

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007.

nelemia įvykio pripažinimo draudžiamuoju, vis dėlto, turi būti objektyviais duomenimis įrodyta, kad žala kilo būtent dėl vėjo.

Iš pateiktų duomenų matyti, jog fiksuojant padėtį po įvykio, jokių duomenų apie ardantį vėjo poveikį Namui, aplinkinei teritorijai nebuvo pateikta (toks poveikis nefiksuotas nei nuotraukose, nei apžiūros akte). Minėtuose šaltiniuose nebuvo fiksuoti ir jokie Namu stogo dangos apgadinimai.

Pastebėtina, kad nors pareiškėja teigia, jog minėtą apžiūros aktą pasirašė neužpildytą, jis galimai neteisingas, objektyvių duomenų, patvirtinančių minėtas aplinkybes, nepateikta. Apžiūros aktas laikytinas svarbiu įrodymu, vertinant faktinę padėtį po įvykio ir įvykio padarinius. Nesant objektyvių duomenų dėl akto neatitikties tikrovei, nėra pagrindo nevertinti šio ginčo byloje pateikto įrodymo.

Kaip minėta, šiuo atveju draudiko atstovas įvykio vietą apžiūrėjo praėjus trumpam laikui po įvykio (po trijų dienų), taigi buvo reali galimybė objektyviai įvertinti ir fiksuoti įvykio padarinius. Vis dėlto, kaip minėta, buvo fiksuota tik vandens, bet ne vėjo Namui sukelta žala.

Pareiškėja teigia, kad po įvykio draudikas turėjo lipti ant Namu stogo ar naudoti tokias priemones kaip dronas žalai įvertinti. Draudikas paaiškino, kad šiuo atveju lipti ant Namu stogo poreikio nebuvo: „visi apgadinimai fiksuojami kambarių išorinėse (perimetrinėse) dalyse, todėl pilnai pakako stogo konstrukcijų apžiūros iš aplinkinės teritorijos“. Tokiu būdu apžiūrint Namu stogą, jokie stogo dangos pažeidimai nefiksuoti. Buvo fiksuojami tik puvinio pažeisti Namu stogo krašto „pakalimai“.

Iš pateiktų duomenų matyti, kad Namu stogo šlaitai, jų kraštai buvo apžiūrėti, nufotografuoti. Vis dėlto, Namu stogo dangos pakėlimų (tokių, koks matomas 2023 m. gegužės mėn. pareiškėjos pateiktoje nuotraukoje) nebuvo fiksuota. Objektyvų duomenų, kad žalų vertinimo veiklą vykdančio draudiko atstovo pasirinktas žalos nustatymo būdas šiuo atveju buvo netinkamas ar nepakankamas, nėra pateikta.

Įvertinus minėtus duomenis, darytina išvada, kad draudikas pagal jam pateiktus ir jo atstovo iš karto po įvykio surinktus duomenis neturėjo pagrindo vertinti, jog įvykis yra susijęs su vėjo poveikiu.

Vertinant Taisyklėse nurodytas vandens prasiskverbimo rizikos pasireiškimo sąlygas, sutiktina su draudiku, kad įvykio aplinkybės ir kilusi žala atitiko minėto draudžiamą įvykio sąlygas. Nėra ginčo, kad žalą sukėlė lietaus vanduo, prasiskverbęs pro Namu (stogo) konstrukcijas. Įvertinus minėtas aplinkybes, darytina išvada, kad draudikas tinkamai, pagal Sutarties sąlygas, įvertino įvykį.

2. Dėl Stogo dangos apgadinimo vertinimo

Kaip minėta, pareiškėja teigė, jog draudikas nepagrįstai Stogo dangos apgadinimą vertino atsietai nuo įvykio, ne kaip vieną ir tą pačią žalą.

Draudikas pateikė duomenis, kad po įvykio vykusios apžiūros metu buvo apžiūrėti Namu stogo danga, jos kraštai ir toje vietoje, kuri fiksuota 2023 m. gegužės 30 d. pareiškėjos pateiktoje nuotraukoje, stogo dangos pakėlimas nefiksuotas. Pažymėtina, kad Stogo dangos apgadinimas nefiksuotas ir pareiškėjos iniciatyva parengtoje Ataskaitoje (ji parengta pagal 2023 m. kovo 17 d. vykusios turto apžiūros duomenis). Taigi, Stogo dangos apgadinimas pirmą kartą fiksuotas 2023 m. gegužės 30 d., kai pareiškėja pateikė minėtą nuotrauką draudikui ir nurodė, kad įvykis kilo dėl vėjo pažeistos stogo dangos.

Draudiko teigimu, aplinkybę, kad Stogo dangos apgadinimo nebuvo 2023 m. sausio mėnesį įrodo ir tai, jog „Google Street View“ vaizduose⁴ (vaizdas fiksuotas 2023 m. kovo mėn.), stogo danga ties vieta, kurioje 2023 m. gegužės 30 d. fiksuotas atplėštas skardos lapas, yra tvarkinga (dangos kraštai vientisi ir lygūs). Draudikas pažymėjo, kad pareiškėjos pateikta nuotrauka daryta pavasarį, jau žydint vaismedžiams. Taigi, Stogo dangos apgadinimas negalėjo įvykti 2023 m. sausio mėn.

Įvertinus minėtas aplinkybes ir draudiko pateiktus duomenis, darytina išvada, kad draudikas pagrindė savo vertinimą, jog Stogo dangos apgadinimas įvyko vėliau nei įvykis, todėl laikytinas atskira žala.

Taisyklių I dalies 8.1 papunktyje nustatyta, kad, kai taikomas išplėstinis draudimo variantas

⁴ Draudikas pažymėjo, kad „Google Street View“ vaizde (apačioje) aiškiai nurodoma, jog vaizdas užfiksuotas 2023 m. kovo mėnesį („Image capture: Mar 2023“). Taip pat ir viešai buvo skelbta, kad 2023 m. pavasarį į Vilniaus gatves išvažiuoja „Google“ automobilis: <https://madeinvilnius.lt/idomioji-lietuva/vilnieciai-uzfiksavo-google-street-view-automobili/>.

(kaip šiuo atveju), atlyginama žala, kilusi dėl kitų staigių ir netikėtų įvykių: „Atlyginsime nuostolius už įvykius, dėl kurių yra sugadinamas ar sunaikinamas apdraustas turtas.“ Atsižvelgiant į minėtą Taisyklių nuostatą ir draudiko surinktus duomenis, darytina išvada, kad draudikas pagrįstai Stogo dangos apgadinimą laikė su įvykiu nesusijusia žala, atitinkančia Taisyklėse pateiktas kito staigaus ir netikėto įvykio sąlygas.

3. Dėl draudimo išmokos, atlyginančios Įvykio sukeltą žalą

Taisyklių 10.1 papunktyje nustatyta, kad žalos vertinimo prerogatyvą ir pareigą turi draudikas: „Draudžiamąjį įvykių nuostolių dydį mes apskaičiuojame vadovaudamiesi įvykio vietos apžiūra, Jūsų ir kompetentingų įstaigų pateikta informacija“. Taisyklių 10.20 papunktyje įtvirtinta: „Nuostolių ir draudimo išmokos dydžius apskaičiuojame mes, vadovaudamiesi draudimo sutarties sąlygomis bei pateiktais dokumentais.“

Taisyklių 10.17 – 10.19 papunkčiuose aptariamas žalos ir draudimo išmokos apskaičiavimas: „10.17 Turtas turi būti atstatomas, remontuojamas ar įsigyjamas ekonomiškiausiu būdu. Privaloma su mumis suderinti statybinę organizaciją, sąmatas prieš pradėdant remonto, statybos darbus ar kitus turto atstatymo darbus. 10.18. Nuostolis už turto remonto ar atstatymo išlaidas apskaičiuojamas pagal faktiškai patirtas išlaidas, o jei turtas neremontuojamas – pagal mūsų sudarytą ar su mumis suderintą sąmatą. 10.19. Remiantis nuostolių suma, apskaičiuojant draudimo išmoką: 10.19.1. Pritaikomas atitinkamas žalos ar turto grupės draudimo išmokos limitas, nustatytas Taisyklių 1 skyriaus Lentelėse Nr.1, Nr. 2 ir Nr. 3. 10.19.2. Iš nuostolių sumos atimama draudimo išskaita.“

Taisyklių 10.21 papunktyje nurodoma: „Jei nesutariame dėl mūsų apskaičiuoto nuostolio dydžio, gali būti vadovaujamosi nepriklausomų ekspertų atliktais skaičiavimais.“

Taisyklių I dalies 2.2 papunktyje nustatyta, kad taikant išplėstinį draudimo variantą, draudimo išmokai, kai įvykis yra vandens prasiskverbimas pro išorės konstrukcijas, galioja 3 000 Eur limitas.

Kaip minėta, šiuo atveju žalos nustatymo prerogatyvą turintis draudikas vadovavosi savo ekspertų atliktais žalos skaičiavimais ir bendrai dėl įvykio pareiškėjai išmokėjo 3 000 Eur išmoką (taip pat taikė 60 Eur išskaitą, dėl kurios ginčo nėra). Draudikas pateikė duomenis, kad jo skaičiavimais su įvykiu susijusių apgadinimų (Namo patalpose Nr. 1-1, 1-4, 1-5, 1-6, 1-7, 1-8) bendra pašalinimo kaina – 7 377,05 Eur be PVM. Dėl minėtos priežasties, atsižvelgus į taikomą limitą (3 000 Eur), pareiškėjai pagrįstai išmokėta maksimali draudimo išmokos suma.

Nors pareiškėja prašė išmokėti draudimo išmoką pagal Ataskaitą, kaip matyti pagal Taisyklių nuostatas, draudikas galėjo, bet neprivalėjo ja vadovautis. Kita vertus, kadangi draudikas išmokėjo maksimalią draudimo išmokos sumą pagal Sutartyje nustatytą limitą, šiuo atveju gerokai didesni Ataskaitoje nurodyti Namo remonto kainos skaičiavimai išmokos dydžiui įtakos bet kuriuo atveju neturėtų.

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis, konstatuotina, kad žalos dydžio nustatymo prerogatyvą turintis draudikas, ištyręs ir įvertinęs įvykio aplinkybes, išmokėjo maksimalią pagal Sutartį mokėtiną draudimo išmokos sumą (3 000 Eur), todėl pareiškėjos reikalavimas dėl papildomos draudimo išmokos laikytinas nepagrįstu ir atmestinu.

4. Dėl draudimo išmokos, atlyginančios Stogo dangos apgadinimo sukeltą žalą

Kaip minėta draudikas apskaičiavo Stogo dangos apgadinimo sukeltą žalą pagal draudiko eksperto sudarytą sąmatą, kurios dydis – 482,18 Eur (išmoka mažinama 60 Eur išskaita pagal Sutartį). Nors pareiškėja nurodė, kad keitė Namo stogo dangą, duomenų, jog šių darbų atlikimo sąmatos būtų suderintos su draudiku, nepateikta, kaip ir sąskaitų už minėtus darbus, jų apmokėjimo dokumentų. Taigi, nesant suderinto su draudiku faktinio remonto atlikimo ir apmokėjimo įrodymų, draudikas turėjo teisę vadovautis savo skaičiavimais.

Draudikas dėl Stogo dangos apgadinimo žalos skaičiavimo pateikė tokius eksperto paaiškinimus: „Bendras stogo plokštumos plotas yra 32 kv. m., pažeistas 1 skardos lakštas. Reikalingi darbai, nuardyti (demontuoti) stogo dangą iš kairės į dešinę iki pažeistos vietos, pakeisti 1 skardą ir sumontuoti nuardytą dangą atgal. Iki pažeidimo vietos reikės nuardyti iki 3 (trečdalis) visos stogo dangos, t. y. iš 32 kv. m. (bendras plotas) ardoma 10,66 kv. m.“ Į draudiko sąmatą įtraukti skardos keitimo darbai, medžiagos, transporto, keltuvo paslaugų išlaidos. Manytina, kad draudikas paaiškino ir motyvavo savo ekspertų atliktą žalos apskaičiavimą.

Kaip minėta, pagal Taisykles, draudikas neprivalėjo vadovautis pareiškėjos pateikta Ataskaita, juo labiau, kad jos apimtis yra gerokai didesnė (įtraukti Namų remonto darbai, jų nesiejant su konkrečiais draudžiamaisiais įvykiais⁵). Vis dėlto, draudikas atliko skaičiavimus, kiek kainuotų skardos lapo pakeitimas, taikant pareiškėjos pasirinkto eksperto nurodytas kainas, gauta suma - 415,74 Eur be PVM. Taigi, draudiko apskaičiuota remonto kaina yra didesnė (482,18 Eur). Ši aplinkybė papildomai patvirtina, kad draudiko apskaičiuota išmoka yra pakankama gražinimui į būklę iki Stogo dangos apgadinimo.

Įvertinus pateiktus duomenis, darytina išvada, kad draudikas tinkamai pagal Sutartį apskaičiavo ir pagrindė draudimo išmokos, atlyginančios Stogo dangos apgadinimą, dydį. Dėl minėtos priežasties pareiškėjos reikalavimas dėl papildomos draudimo išmokos atmestinas kaip nepagrįstas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjos X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis

⁵ Ataskaitoje nurodyta, kad atliekamo tyrimo tikslas – nustatyti Namų patalpų „po užliejimo“ atstatymo kainą, nenurodant kada ir kokio (-ių) užliejimo (-ų) žala vertinama.